

Financiële verordening 2017

Neerijnen

De raad van de gemeente Neerijnen;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 25 oktober 2016
gelet op artikel 212 van de Gemeentewet;
besluit vast te stellen de Financiële verordening Neerijnen 2017:

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen.....	1
Hoofdstuk 2. Begroting en verantwoording.....	1
Hoofdstuk 3. Financieel beleid.....	2
Hoofdstuk 4. Paragrafen.....	5
Hoofdstuk 5. Financiële organisatie en financieel beheer.....	5
Hoofdstuk 6. Slotbepalingen.....	6
Bijlage Financiële randvoorwaarden gemeente Neerijnen bij artikel 4.....	8
Bijlage afschrijvingsbeleid bij artikel 9.....	10
Toelichting op de artikelen.....	11

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepaling

In deze verordening wordt verstaan onder:

- inkomsten: totaal van de baten voor onttrekking reserves;
- uitgaven: totale lasten voor dotatie aan reserves;
- netto schuld: bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van langlopende leningen, kortlopende schulden, crediteuren en overlopende passiva.
- Onder geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak wordt verstaan het totaal van langlopende uitzettingen, vorderingen, liquide middelen en overlopende activa;

Hoofdstuk 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Programma-indeling

1. De hoofdtaakvelden, zoals die in de uitwerking van het BBV worden voorgesteld, vormen de basis voor de programma-indeling.
2. De raad stelt op basis van de door het college aan de programma's toegewezen taakvelden de onderverdeling van de programma's in beleidsdoelstellingen vast.
3. De raad stelt op voorstel van het college per programma de beleidsindicatoren vast. Het voorstel van het college bevat ten minste de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
4. De raad stelt vast over welke onderwerpen hij in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen in de begroting en rekening kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd.
5. Bij de begroting en de jaarstukken worden onder elk van de programma's, het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het overzicht van de overhead, de baten en lasten per taakveld weergegeven.

Artikel 3. Kaders begroting

1. Het college biedt aan de raad een Voorjaarsnota aan met een voorstel voor nieuw beleid en de financiële kaders voor de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. De raad stelt deze nota vast.
2. In de begroting wordt een post onvoorzien opgenomen.

Artikel 4. Autorisatie begroting en investeringskredieten en begrotingswijzigingen

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma.
2. Bij de begrotingsbehandeling geeft de raad aan van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.
3. Bij (aanpassing van) bestaand beleid (geautoriseerde budgetten en investeringskredieten) zullen de voorstellen via de tussentijdse rapportages aan de raad worden voorgelegd en bij nieuw beleid via een afzonderlijk raadsvoorstel, zoals ook vermeld in bijlage 1 "Financiële randvoorwaarden gemeente Neerijnen 2013" bij deze verordening. Financiële consequenties zullen door de gemeenteraad worden gewogen bij de integrale afwegingsmomenten (voorjaarsnota en begroting).

Artikel 5. Tussentijdse rapportage

1. Het college informeert de raad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente over de eerste 3 maanden (per 1-4) en de eerste 8 maanden (per 1-9) van het lopende boekjaar.
2. De tussenrapportages bevatten een uiteenzetting over de uitvoering en de bijstelling van het beleid en een overzicht met de bijgestelde raming van:
  - a. de baten en de lasten per programma;
  - b. het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen;
  - c. het totale saldo van de baten en de lasten volgend uit de onderdelen a en b;
  - d. de (beoogde) toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
  - e. het resultaat, volgend uit de onderdelen c en d, alsmede de realisatie en raming van de uitputting van de investeringskredieten.
3. In de tussenrapportages worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en de lasten van taakvelden en investeringskredieten in de begroting groter dan € 15.000 toegelicht.

Artikel 6. Informatieplicht

Het college besluit niet over:

- a. de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten groter dan € 500.000,-;
- b. het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan € 250.000,-; en
- c. het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen,

dan nadat de raad is geïnformeerd over het voornemen en hiertoe in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Artikel 7. EMU-saldo

Wanneer het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het college de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het college een aanpassing nodig acht, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Hoofdstuk 3. Financieel beleid

Artikel 8. Waardering en afschrijving vaste activa

1. Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid bij deze verordening.
2. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd, hierop vindt geen afschrijving plaats.
3. Materiële vaste activa, met een meerjarig maatschappelijk nut of met een economisch nut, van minder dan € 10.000,- na aftrek van bijdragen, worden niet geactiveerd.
4. De in de bijlage bedoelde termijnen zijn de maximale afschrijvingstermijnen. Hiervan kan naar beneden worden afgeweken.

5. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
6. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden lineair in 5 jaar afgeschreven.
7. Een saldo voor agio of disagio wordt direct ten laste van de exploitatie gebracht.
8. De eerste afschrijving vindt plaats in het eerste jaar dat volgt op het jaar van gereedkomen van de vaste activa.

Artikel 9. “Voorziening” voor openstaande vorderingen¹

Voor de vorderingen wordt een “voorziening” wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen of op basis van historisch percentage van oninbaarheid.

Artikel 10. Reserves en voorzieningen

1. In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats.
2. Het college biedt de raad eens in de 4 jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en behandeld:
  - a. de vorming en besteding van reserves;
  - b. de vorming en besteding van voorzieningen;
3. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen wordt minimaal aangegeven:
  - a. het specifieke doel van de reserve;
  - b. de voeding van de reserve;
  - c. de maximale hoogte van de reserve; en
  - d. de maximale looptijd.
4. Indien geconstateerd wordt dat een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen niet heeft geleid tot een investering, wordt een (apart) raadsvoorstel gemaakt om de bestemmingsreserve vrij te laten vallen en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.

Artikel 11. Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht bij derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoe rekening gehanteerd. Bij deze kostentoe rekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken. Voor het vaststellen van de prijs van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden wordt voor het bepalen van de loonkosten gebruik gemaakt van de Handleiding Overheidstarieven zoals die jaarlijks wordt uitgebracht door het ministerie van Financiën.
2. Bij de directe kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de afschrijvingskosten van de in gebruik zijnde activa. Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden daarbij ook de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW) en de gedeerde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid betrokken.
3. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan activiteiten welke geheel of deels worden bekostigd met een specifieke uitkering of subsidie, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en in de desbetreffende verantwoordingen over de besteding toegerekend aan die activiteiten.
4. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden betrokken in de aangifte vennootschapsbelasting, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en voor de belastingaangifte aan de kostprijs van de vennootschapsbelastingplichtige activiteiten toegerekend.
5. De toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken, diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, voor zover dat niet activiteiten als bedoeld in het derde en vierde lid betreffen, vindt plaats naar verhouding van de verdeling van de geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel die worden besteed aan de desbetreffende goederen, werken, diensten en heffingen,
6. Het percentage van de omslagrente voor de toerekening van rente voor de financiering van de in gebruik zijn de activa, bedoeld in het eerste lid, wordt jaarlijks met de begroting vastgesteld. Het percentage van deze omslagrente wordt bepaald door de geraamde lasten van externe financiering lang en kort geld,

---

¹ Deze voorziening mag niet bij staat D worden opgenomen en is daarom geen echte voorziening.

onder aftrek van dat deel van de rentelasten dat aan de grondexploitaties wordt toegerekend, te delen op het totaal van de boekwaarde van de activa. De uitkomst van dit percentage van de omslagrente wordt op een half procent afgerond.

7. In afwijking van het zevende lid wordt bij een verstrekte lening voor de bepaling van de rentekosten van de inzet van vreemd vermogen in de kostprijs uitgegaan van de rente van de lening die voor de financiering van de verstrekte lening is aangetrokken. Deze rente kan worden verhoogd met een opslag voor het debiteurenrisico.
8. In afwijking van het eerste lid worden bij vennootschapsbelastingplichtige activiteiten en grondexploitaties alleen de rentekosten voor de inzet van vreemd vermogen aan de kostprijs toegerekend. Bij projectfinanciering worden dan de werkelijke rentekosten toegerekend. In andere gevallen wordt uitgegaan van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de portefeuille leningen.

Artikel 12. Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van goederen, diensten of werken aan derden en met welke bijbehorende activiteiten de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt tenminste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht. Voor een berekening van de loonkosten wordt gebruik gemaakt van de Handleiding Overheidstarieven die jaarlijks door het ministerie van Financiën wordt gepubliceerd. Bij afwijking doet het college vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de activiteit wordt gemotiveerd.
2. Bij het verstrekken van leningen of garanties aan derden brengt de gemeente de geraamde integrale kosten in rekening. Bij afwijking doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de lening of garantie wordt gemotiveerd.
3. Bij het verstrekken van kapitaal door de gemeente aan derden gaat het college uit van een vergoeding van tenminste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen. Bij afwijking doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de kapitaalverstrekking wordt gemotiveerd.
4. Raadsbesluiten met de motivering van het publiek belang als bedoeld in de vorige leden zijn niet nodig als sprake is van:
  - a. leveringen van goederen, diensten of werken en het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal aan andere overheden voor zover deze leveringen en verstrekkingen zijn bedoeld voor de uitoefening van de publieke taak door die andere overheid;
  - b. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een bij wet opgedragen publiekrechtelijke taak;
  - c. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een toegekend bijzonder of uitsluitend recht waarvoor prijsvoorschriften gelden;
  - d. een bevoordeling van sociale werkplaatsen;
  - e. een bevoordeling van onderwijsinstellingen;
  - f. een bevoordeling van publieke media-instellingen; en
  - g. een bevoordeling die valt onder de reikwijdte van de staatssteunregels van het Werkingsverdrag van de Europese Unie en daarmee verenigbaar is.

Artikel 13. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

1. Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen, de rioolheffingen, de afvalstoffenheffing, lijkbezorgingsrechten en leges.
2. Periodiek wordt aan de raad een nota prijzen voor huur, pacht of verkoop grond voorgelegd door het college. Het college legt bij een tussentijdse wijziging van prijzen, huren en erfpachten ten opzichte van de kaders uit de nota vooraf een besluit voor aan de raad, tenzij het gaat om het doorvoeren van een nieuwe rijksregeling, inflatiecorrectie, ophogen tot marktconforme tarieven of btw-verhogingen.

Artikel 14. Financieringsfunctie

1. Het college stelt een Financieringsstatuut op binnen de volgende kaders:
  - a. de wettelijke voorschriften uit de wet Fido, de regeling Schatkistbankieren en de Europese staatssteunregels van de VWEU (verdrag betreffende de werking van de Europese Unie);
  - b. voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar worden tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd; en
  - c. er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet financiering decentrale overheden.
2. Het Financieringsstatuut wordt ter kennisneming aan de raad aangeboden.

Hoofdstuk 4. Paragrafen

Artikel 15. Paragrafen in begroting en jaarstukken

Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college de paragrafen Lokale heffingen, Weerstandsvermogen en risicobeheersing, Financiering, Bedrijfsvoering en Verbonden partijen op conform de voorschriften van het BBV titel 2.3. Voor de paragrafen Onderhoud kapitaalgoederen en Grondbeleid worden in de artikelen 16 en 17 aanvullende voorwaarden vastgelegd.

Artikel 16. Onderhoud kapitaalgoederen

1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen de verplichte onderdelen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.
2. Het college biedt periodiek aan de raad de volgende onderhoudsplannen aan:
  - Onderhoudsplan wegen (eens in de 4 jaar). Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor wegen.
  - Water- en Rioleringsplan, (WRP), (eens in de 5 jaar). Het plan geeft het kader weer voor het niveau van de gemeentelijke watertaken, het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud en de eventuele uitbreidingen.
  - Onderhoudsplan gebouwen (jaarlijkse actualisatie middels de position paper voorzieningen). Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan de gemeentelijke gebouwen.
  - Beheerplan openbare verlichting (eens in de 4 jaar). Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten van het gemeentelijk openbare verlichtingsareaal.
  - Beheerplan openbaar groen (eens in de 4 jaar). Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan het openbaar groen.

Artikel 17. Grondbeleid

1. In de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken neemt het college de verplichte onderdelen op conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
2. Het college biedt de raad periodiek een nota grondbeleid aan. De raad stelt de nota vast. In de Nota Grondbeleid worden de kaders door de gemeenteraad voor de uitvoering van het ruimtelijk beleid vastgesteld.

Hoofdstuk 5. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 18. Administratie

1. De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:
  - a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de afdelingen;
  - b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa met economisch en maatschappelijk nut, voorraden, vorderingen, schulden, contracten;
  - c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
  - d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;
  - e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving; en
  - f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.
2. Onder administratie wordt verstaan het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

Artikel 19. Financiële organisatie

Het college draagt zorgt voor:

- a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken aan de afdelingen;
- b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden, zodat aan de eisen van interne controle wordt voldaan en de betrouwbaarheid van de verstrekte informatie aan beleids- en beheersorganen is gewaarborgd;
- c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
- d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
- e. de te maken afspraken met de teams over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- f. de te maken afspraken met externe organisaties waaraan taken zijn uitbesteed en college ook verantwoording over af moet leggen;
- g. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten (zie ook gemeentewet 160 lid e);
- h. de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen; en
- i. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

Artikel 20. Interne controle

1. Het college zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder a van de Gemeentewet, en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder b van de Gemeentewet, voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.
2. Het college zorgt voor de systematische controle van de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registregoederen (grond en gebouwen) en bedrijfsmiddelen tenminste eenmaal in de 5 jaar. Bij afwijkingen in de registratie neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 21. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

De Financiële Verordening 2016 wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt en op de begroting van het begrotingsjaar dat samenvalt met het jaar waarin deze verordening in werking treedt. De financiële verordening 2017 is van toepassing vanaf de jaarrekening en jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar dat samenvalt met het jaar waarin deze verordening in werking treedt.

Artikel 22. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2017.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening 2017 Neerrijnen.

Bijlagen:

1. Financiële randvoorwaarden gemeente Neerijnen 2013
2. Afschrijvingsbeleid

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van 15 december 2016.

De voorzitter,

De griffier,

Bijlage Financiële randvoorwaarden gemeente Neerijnen bij artikel 4

vastgesteld in de raad van 7 februari 2013 (zaak 15757-566)

1. De (meerjaren)begroting:
  - a. Er zijn twee momenten in het jaar waarbij de (stand van de) begroting door de gemeenteraad integraal wordt besproken. In het voorjaar bij het vaststellen van de voorjaarsnota en in het najaar bij de behandeling van de begroting zelf.
  - b. Alle (ambtelijke) voorstellen buiten deze momenten zullen door het college van B & W van passende dekking worden voorzien (zie ook punt 3). Bij (aanpassing van) bestaand beleid zullen de voorstellen via de tussentijdse rapportages aan de raad worden voorgelegd en bij nieuw beleid via een afzonderlijk raadsvoorstel. Financiële consequenties zullen door de gemeenteraad worden gewogen bij de integrale afwegingsmomenten (voorjaarsnota en begroting).
2. De (meerjaren)begroting dient structureel sluitend te zijn. Dit betekent:
  - a. Structurele middelen mogen structureel of incidenteel (eenmalig) worden ingezet.
  - b. Incidentele middelen mogen uitsluitend incidenteel worden benut.
  - c. Er worden geen structurele lasten in de begroting opgenomen zonder structurele dekking.
3. Financiële mee- en tegenvallers:
  - a. Tegenvallers in de beleidsmatige sfeer worden in principe opgevangen binnen het betreffende programma, bijvoorbeeld door het faseren van nieuw beleid en/ of te snijden in bestaand beleid (nieuw voor oud).
  - b. Tegenvallers in de bedrijfsvoering worden in principe opgevangen binnen de bedrijfsvoering.
  - c. Incidentele onvoorziene tegenvallers die de normale exploitatie overstijgen, kortom waarvoor niet is begroot, worden gedekt uit de post onvoorzien en als deze niet toereikend is uit de algemene reserve.
  - d. Als tegenvallers structureel worden dienen deze te worden opgenomen in de exploitatiebegroting.
  - e. Meevallers, voor zover niet nodig ter compensatie van tegenvallers, worden betrokken bij de integrale afweging en vallen in principe vrij ten gunste van de algemene dienst.
4. Budget - beschikbaar voor een bepaald beleidsterrein - dat niet is uitgegeven gedurende een bepaald jaar mag worden overgeheveld naar het opeenvolgende boekjaar. Het al dan niet overhevelen van budgetten wordt besloten door de raad via de resultaatbestemming van de jaarrekening. De budgetoverhevelingen inclusief toelichting wordt als bijlage bij het desbetreffende raadsvoorstel gevoegd.
5. Bij decentralisatie van taken naar onze gemeente is het uitgangspunt dat maximaal de overgehevelde middelen beschikbaar worden gesteld en geen (extra) gemeentelijke middelen.
6. In de begroting wordt niet voorgesorteerd op uitkomsten van aanbestedings-trajecten. Eventuele risico's worden opgenomen in de risicoparagraaf.
7. Reserves en voorzieningen.
  - a. Het beleid t.a.v. reserves en voorzieningen ligt vast in de gelijknamige nota.
  - b. Er is een algemene reserve en een reserve bouwgrond. Deze dienen mede als buffer voor het opvangen van risico's en onvoorziene tegenvallers.
  - c. Aan alle voorzieningen dient een gedegen beheersplan aan ten grondslag te liggen.
  - d. De vorming van een reserve is aan de raad. Middels een raadsvoorstel worden de omvang en de bestedingsmogelijkheden vastgelegd.
8. Lokale lasten/ heffingen.
  - a. de OZB tarieven en leges worden slechts verhoogd met het prijsindexcijfer zoals deze in de juni-circulaire van de algemene uitkering is opgenomen, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om met meer dan dit indexcijfer te verhogen. De tarieven zijn dan ook altijd het uiterste middel om inkomsten te verhogen.
  - b. Voor het rioolrecht geldt het systeem van gesloten financiering met duurzame (100%) kostendekkendheid gebaseerd op de meest recent vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Er wordt gebruik gemaakt van een voorziening voor het spaardeel en een reserve voor de egalisatie op basis van nacalculatie.
9. Weerstandsvermogen. Er dient een gezond weerstandsvermogen te zijn om toekomstige risico's te kunnen afdekken; er dient evenwicht te bestaan tussen risico's en dekking.
10. Financiering. De treasury-activiteiten zijn gericht op de uitoefening van de publieke taak. Ze dienen niet gericht te zijn op het genereren van inkomsten door het lopen van een overmatig renterisico. De activiteiten moeten dan ook altijd passen binnen de normen gesteld in de wet FIDO.
11. Onderhoud kapitaalgoederen.
  - a. hiervoor dient een actueel beleids/ beheersplan beschikbaar te zijn met een planningshorizon voor

minimaal vier jaar.

b. Voor onderhoud is een minimaal vastgesteld kwaliteitsniveau vastgesteld.

12. Verbonden partijen: de gemeente neemt alleen deel in externe organisaties, indien daarmee aantoonbaar een gemeentelijk belang wordt gediend.

13. Grondbeleid. Uitgangspunten:

a. het realiseren van de ruimtelijke doelstellingen op het gebied van sociaal beleid, volkshuisvesting, economie, onderwijshuisvesting

b. Het genereren van financiële middelen ter dekking van de aan plannen toe te rekenen kosten

c. Zoveel mogelijk risico's beperken op grond van overeenkomsten en het aanbrengen van prioriteiten bij niet rendabele projecten.

Bijlage afschrijvingsbeleid bij artikel 9

	Investeringsobject	Afschrijvingsmethode	Afschrijvingstermijn
a	Gronden Gronden onderdeel van actief	n.v.t.	niet afschrijven
b	Terreinen Speelplaatsen/terreinen Begraafplaatsen Reconstructie/uitbreiding begraafplaatsen	lineair annuïtair annuïtair	20 jaar 40 jaar 30 jaar
c	Gebouwen Nieuwbouw Aankoop bestaande bouw Voorzieningen/installaties (CV, lift etc.) Verbouw/restauratie/renovatie Uitbreiding Schoolgebouw Garagebox Gymnastieklokaal Bouw noodlokaal Monumentale gebouwen	lineair lineair lineair lineair lineair lineair lineair lineair lineair lineair	40 jaar nader te bepalen 15 jaar 20 – 30 jaar 40 jaar 40 jaar 50 jaar 40 jaar 15 jaar 50 jaar
d	Sportcomplex Aanleg sportvelden Renovatie sportvelden Aanleg/renovatie gravelbanen Was/kleedruimte	lineair lineair lineair lineair	30 jaar 10 – 20 jaar 15 jaar 10 – 20 jaar
e	Wegen- en Waterbouw Aanleg Reconstructie Herinrichting Openbare verlichting Verkeersregelinstallaties Straatmeubilair Veerpont	lineair lineair lineair lineair lineair lineair lineair	30 jaar 25 jaar 30 jaar 20 – 30 jaar 10 jaar 10 jaar 25 jaar
f	Riolering Investerings uit het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)	annuïtair	Volgens GRP
g	Groen/Plantsoenen Aanleg Herinrichting/renovatie	lineair lineair	50 jaar 25 jaar
h	Inventaris Meubilair Technische Installaties Communicatiemiddelen	lineair lineair lineair	15 jaar 10 jaar 10 jaar
i	Bedrijfsmiddelen Klein gereedschap	lineair	in exploitatie
j	Automatisering Software Hardware	lineair lineair	5 jaar 3 – 5 jaar

Toelichting op de artikelen

Artikel 1. Begripsbepaling

De begrippen netto schuld en inkomsten zijn gedefinieerd. Hiervoor zijn de definities gevolgd die de Vereniging van Nederlandse Gemeenten toepast voor het jaarlijkse overzicht met kengetallen over de financiële positie van gemeenten.

Artikel 2. Programma-indeling

Op grond van artikel 189 Gemeentewet berust het budgetrecht bij de raad. De raad neemt uiteindelijk de beslissing welke bedragen zij voor taken en activiteiten op de begroting beschikbaar stelt. Gedurende het begrotingsjaar kan de raad op grond van artikel 192 Gemeentewet besluiten nemen tot wijziging van de begroting. De gemeente kan slechts uitgaven doen voor de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht (derde lid artikel 189 Gemeentewet).

De raad kan kiezen op welk niveau hij budgetten beschikbaar stelt. Er is voor gekozen een budget op programmaniveau vast te stellen. Op grond van de BBV kan een gemeente of provincie de baten en lasten van een programma onderverdelen in baten en lasten voor beleidsdoelstellingen. De programma-indeling is gebaseerd op de hoofdtaakveld indeling zoals die in de informatievoorziening (IV3) is opgenomen uitwerking van het BBV. Per programma worden de baten en lasten per onderliggend taakveld weergegeven. Dat geldt ook voor het overzicht Overhead en het overzicht Algemene dekkingsmiddelen. De raad stelt op basis van de door het college aan de programma's toegewezen taakvelden de onderverdeling van de programma's in beleidsdoelstellingen vast. De raad stelt conform de BBV eisen per programma relevante indicatoren vast voor het meten van en het afleggen van verantwoording over de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid. Minimaal worden de verplicht voorgeschreven beleidsindicatoren per programma opgenomen.

Het BBV schrijft een aantal verplichte paragrafen voor. In een paragraaf wordt de raad integraal over een bepaald thema dat dwars door de begroting loopt, geïnformeerd. Het vierde lid van artikel 2 van de financiële verordening bepaalt dat de raad bij aanvang een nieuwe raadsperiode kan aangeven welke paragrafen hij nog meer wenst. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een paragraaf subsidies of een paragraaf duurzaamheid.

Artikel 3. Kaders begroting

In dit artikel is vastgelegd dat het college jaarlijks een voorjaarsnota aanbiedt waarvan ook een onderdeel bestaat uit een voorstel voor nieuw beleid, de dekking daarvan en de kaders voor de eerstvolgende op te stellen begroting met meerjarenperspectief. Ook wordt in dit artikel vastgelegd dat er een post voor onvoorzien uitgaven wordt opgenomen.

Artikel 4. Autorisatie begroting en investeringskredieten

Artikel 4 van de financiële verordening bevat nadere regels voor de autorisatie van de baten en lasten in de begroting en van de investeringskredieten. Autorisatie van de baten en de lasten vindt plaats op het niveau van programma's (eerste lid). Naast lopende uitgaven doet een gemeenten investeringen. Ook uitgaven voor investeringen moeten worden geautoriseerd – denk hierbij ook aan de grondexploitatie. Voor de autorisatie van deze investeringskredieten is gekozen deze bij de begrotingsbehandeling mee te nemen (tweede lid).

Wel kan de raad bij de begrotingsbehandeling aangegeven welke investeringskredieten hij op een later tijdstip wenst te autoriseren. Zo kan de raad de autorisatie van politiek belangrijke investeringen combineren met de behandeling van de inhoudelijke kant van het investeringsvoorstel. Het bedrag voor een dergelijke investering blijft wel op de begroting staan als voorziene uitgaaf, maar de raad autoriseert de uitgaaf nog niet. Het college is nog niet bevoegd verplichtingen voor de investering aan te gaan.

Er zijn twee momenten in het jaar waarbij de (stand van de) begroting door de gemeenteraad integraal wordt besproken. In het voorjaar bij het vaststellen van de voorjaarsnota en in het najaar bij de behandeling van de begroting zelf. Bij (aanpassing van) bestaand beleid (geautoriseerde budgetten en investeringskredieten) zullen de voorstellen via de tussentijdse rapportages aan de raad worden voorgelegd en bij nieuw beleid via een afzonderlijk raadsvoorstel. Daarbij draagt dit lid aan het college op bij grote investeringen aan te geven wat het effect is op de schuldpositie van de gemeente.

Artikel 5. Tussentijdse rapportage

Een belangrijk onderdeel van de planning- en controlcyclus voor de raad zijn de tussenrapportages. Op basis van tussenrapportages wordt de raad geïnformeerd over de uitputting van budgetten en

investeringskredieten en de voortgang van de uitvoering van het beleid. Het tweede lid bevat bepalingen over de minimale inhoud van de rapportage, waarbij informatie over de grondexploitatie valt onder de investeringskredieten. Het derde lid bepaalt welke afwijkingen ten opzichte van de begroting het college in de tussenrapportages moet toelichten. Deze afwijking kunnen ook als een percentage worden gedefinieerd.

Artikel 6. Informatieplicht

In artikel 6 van de financiële verordening is een nadere invulling van de informatieplicht van het college aan de raad opgenomen. Het betreft een uitwerking van het vierde lid van artikel 169 Gemeentewet. Dat artikel verplicht het college vooraf aan het aangaan van bepaalde verplichtingen de raad inlichtingen te verstrekken indien de raad daar om verzoekt of indien de uitoefening van deze bevoegdheden van het college ingrijpende gevolgen heeft voor de gemeente. In dit artikel verzoekt de raad het college om informatie vooraf aan het aangaan van de opgesomde rechtshandelingen met een financieel gevolg, indien het aangaan van deze verplichtingen de in het artikel genoemde bedragen overschrijden. De bepalingen uit het artikel ontslaan het college niet van de informatieplicht in andere gevallen. Ook moeten besluiten van het college voor het doen van privaatrechtelijke rechtshandelingen passen binnen de kaders van het beleid dat door de raad is uiteengezet. Het artikel scheidt slechts duidelijkheid tussen het college en de raad over wanneer de raad in elk geval vóóraf wenst te worden geïnformeerd en in de gelegenheid wil worden gesteld zijn wensen en bedenkingen aan het college kenbaar te maken.

Artikel 7. EMU-saldo

Voor gemeenten is in de Wet houdbare overheidsfinanciën vastgelegd dat ze aandeel hebben in plafond voor het totale EMU-tekort van Nederland. Wordt dit gemeentelijk aandeel in het EMU-tekort door de gezamenlijke gemeenten overschreden dan kan dat tot een correctieve maatregel van het Rijk leiden of tot een boete uit Europa die naar gemeenten wordt doorvertaald. Maar het kan ook zijn dat de overschrijding niet erg is. Gemeenten krijgen in het voorjaar van het Rijk bericht of het gemeentelijk aandeel in het nationale toegestane EMU-tekort met de lopende begroting dreigt te worden overschreden. Ook wordt dan duidelijk of daarop actie van gemeenten is gewenst. Pas als dit laatste het geval is, moeten gemeenten met een individueel EMU-saldo hoger dan gemeentelijke EMU-referentiewaarde hun begroting neerwaarts bijstellen om de overschrijding van het collectieve aandeel ongedaan te maken.

In het artikel is opgenomen dat het college de raad informeert bij een overschrijding van het toegestane EMU-tekort voor alle gemeenten. Als daarop actie nodig is van de gemeente, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Artikel 8. Waardering & afschrijving vaste activa

In het tweede lid, onder a, van artikel 212 Gemeentewet is opgenomen dat de financiële verordening in elk geval de regels voor waardering en afschrijving van activa bevat. Hieraan is in artikel 9 invulling gegeven. Voor de bepalingen over afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen van de materiële vaste activa wordt in de verordening verwezen naar een bijlage. In de bijlage zijn naast de methodiek de afschrijvingstermijnen voor de verschillende categorieën materiële vaste activa met economisch en maatschappelijk nut opgenomen. Optioneel is het stellen van een maximale afschrijvingstermijn. Van een maximale afschrijvingstermijn kan naar beneden worden afgeweken. Reden hiervoor is dat de economische levensduur van bijvoorbeeld nieuwe riolering langer is dan die van oude riolering. Door het opnemen van de maximale afschrijvingstermijn kan voor oude riolering een korte afschrijvingstermijn worden toegepast zonder hiervoor in de verordening een aparte bepaling op te nemen. Het BBV laat een aanzienlijke beleidsvrijheid aan gemeenten voor het zelf vaststellen van de eigen afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen. Natuurlijk geldt hierbij wel het criterium dat gemeenten de afschrijvingsmethodiek en afschrijvingstermijn van een actief moeten afstemmen op de verwachte levensduur. Indien dit wordt nagelaten, wordt het getrouwe beeld van de jaarrekening aangetast. Conform de laatste aanpassingen van het BBV worden activa met maatschappelijk nut geactiveerd in plaats van deze meteen ten laste van de exploitatie te brengen. Het rechtstreeks ten laste brengen van de exploitatie of reserve is niet meer toegestaan.

Artikel 9. Voorziening voor oninbare vorderingen

Voor de oninbaarheid van vorderingen moet een gemeente een voorziening vormen. Vorderingen worden individueel beoordeeld op oninbaarheid of op basis van het historisch percentage van oninbaarheid.

Artikel 10. Reserves en voorzieningen

Het eerste lid bepaalt geen rente wordt doorbelast over het eigen vermogen. Dit is geheel in lijn met de aanbevelingen die de commissie BBV heeft gedaan in de rentenotitie van juli 2016. De notitie is uitgebracht

ter nadere uitwerking van het gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording. Verder is in dit artikel bepaald dat het college eens in een nader aantal te bepalen jaar een nota over de reserves en voorzieningen aan de raad aanbiedt. Met het vaststellen van deze nota stelt de raad de kaders vast voor de vorming van reserves en voorzieningen. Voor een investeringsvoornemen kan de raad een bestemmingsreserve vormen. Een deel van de algemene reserve wordt hiervoor afgezonderd. Hiermee wordt op de balans van de gemeente tot uitdrukking gebracht dat een toekomstige investering een beslag op het eigen vermogen gaat leggen. In het tweede lid zijn de voorwaarden voor een voorstel voor een dergelijke bestemmingsreserve opgenomen. Investeringsvoornemens leiden niet altijd tot investeringen. Er bestaat het gevaar dat bestemmingsreserves op de balans blijven staan waar tegenover in het geheel geen investeringsvoornemen meer bestaan. Indien dit wordt geconstateerd, wordt een (apart) raadsvoorstel gemaakt waarin de bestemmingsreserve komt vrij te vallen.

Artikel 11. Kostprijsberekening

Artikel 212 Gemeentewet bepaalt in het tweede lid, onder b, dat de verordening in ieder geval bevat de grondslagen voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en tarieven voor rechten en heffingen. De grondslag voor de prijzen en tarieven vormt de opbouw van de kostprijs van de goederen en diensten waarvoor prijzen en heffingen in rekening worden gebracht.

In artikel 11 van de verordening staan de kaders voor de bepaling van de kostprijzen van de gemeentelijke diensten die worden geleverd aan derden. Het eerste lid van het artikel bepaalt dat de kostprijs bestaat uit de directe kosten en de indirecte kosten die direct met de dienst samenhangen. Het tweede lid bepaalt dat bij de rioolheffing en afvalstoffenheffing onder de kosten ook worden verstaan bijdragen aan voorzieningen, de compensabele BTW en de kosten van het kwijtscheldingsbeleid. Met dit artikel wordt ook invulling gegeven aan de stellige uitspraak van de commissie BBV in haar notitie "Overhead" van juli 2016 : *Bij de berekening van de tarieven voor lokale heffingen moet de methodiek voor de toerekening van overhead worden opgenomen in de financiële verordening*. De indirecte kosten worden verdeeld naar rato van de verdeling van de directe loonkosten over de taakvelden.

Het derde lid geeft aan dat in de kostprijs ook de kosten van de financiering van materiële activa moet worden meegenomen in de vorm van een rente over het vreemd vermogen. Kaders voor de kostprijzen staan voor heffingen, rechten en leges in artikel 229b Gemeentewet en voor prijzen in de artikelen 25i, 25j en 25m van de Mededingingswet.

Artikel 12. Prijzen economische activiteiten

Als een gemeente goederen, diensten of werken levert aan derden dan mag zij deze activiteiten niet bevoordelen als het economische activiteiten betreft. Economische activiteiten zijn hier activiteiten waarmee de gemeenten in concurrentie met ander ondernemingen treedt. Het bevoordelingsverbod houdt feitelijk in dat tenminste een integrale kostprijs voor de levering van goederen, diensten werken en het verstrekken van leningen garanties en kapitaal in rekening moet worden gebracht.

Van deze verplichting kan worden afgeweken als de activiteiten worden ontplooid in het kader van het publiek belang. Daarvoor is wel nodig dat in een raadsbesluit het publiek belang van de activiteit wordt gemotiveerd. Het raadsbesluit moet worden aangemerkt als een concretiserend besluit van algemene strekking. Het besluit moet worden bekendgemaakt in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad en moet open staan voor bezwaar en beroep. Belanghebbenden kunnen dan binnen uiterlijk zes weken na bekendmaking van het besluit een bezwaarschrift indienen bij de gemeente (Artikel 6:7 Algemene wet bestuursrecht). De gemeente moet binnen zes weken een besluit nemen over het bezwaarschrift of – indien een commissie als bedoeld in artikel 7:13 Algemene wet bestuursrecht is ingesteld – binnen twaalf weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. Bij afwijzing van de bezwaren kan de belanghebbende beroep instellen bij de bestuursrechter. Voor het verplicht in rekening brengen van minimaal een integrale kostprijs voor de levering van goederen, werken en diensten of voor het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal gelden een aantal uitzonderingen. Deze uitzonderingen worden in het vierde lid opgesomd.

Artikel 14. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

Het vaststellen van de tarieven voor belastingen, rechten en leges is een bevoegdheid van de raad. Deze bevoegdheid kan niet worden gedelegeerd (artikel 156 Gemeentewet). Het eerste lid van het artikel bepaalt dat de raad de tarieven voor de belastingen, rioolheffingen en afvalstoffenheffing jaarlijks vaststelt. Een gemeenteraad die voor meer rechten en leges de tarieven jaarlijks wenst vast te stellen, kan het eerste lid met deze rechten en leges uitbreiden. Het betekent dat de bijbehorende verordening jaarlijks moet worden herzien. Eventueel kan overwogen worden om ook de verordening 'kwijtschelding gemeentelijke belastingen'

jaarlijks te herzien.

Het vaststellen van prijzen voor de levering van gemeentelijke goederen, diensten of werken die niet vallen onder artikel 229 Gemeentewet, is een privaatrechtelijke besluit. Deze besluiten zijn een bevoegdheid van het college (eerste lid, letter e artikel 160 Gemeentewet), maar hebben wel invloed op de hoogte van de inkomsten en raken daarom ook het budgetrecht van de raad.

Het tweede lid bepaalt dat het college aan de raad eens in de vier jaar jaarlijks een nota aanbiedt met daarin de kaders voor de te hanteren prijzen, huren en tarieven voor erfpacht. De raad stelt deze nota vast.

Het derde lid bepaalt dat tussentijdse wijzigingen van besluiten voor het vaststellen van nieuwe prijzen en het wijzigen van prijzen die afwijken van de kaders uit de nota vooraf ter besluitvorming aan de raad worden aangeboden, tenzij het gaat om het doorvoeren van een nieuwe rijksregeling, inflatiecorrectie, ophogen tot marktconforme tarieven of btw-verhogingen.

Artikel 14. Financieringsfunctie

Artikel 212 Gemeentewet bevat de bepaling dat de financiële verordening in elk geval regels voor de algemene doelstelling en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie bevat. Dit artikel geeft invulling aan deze plicht. Het artikel bevat kaders voor het financieringsbeleid. De kaders voor de financiële organisatie van de financieringsfunctie staan in artikel 19.

Artikel 14 geeft aan dat het college een Financieringsstatuut vaststelt en dat ter kennisname aan de raad voorlegt. De kaders voor dat Financieringsstatuut zijn eveneens in dit artikel verankerd.

Paragrafen

Artikel 15. Paragrafen in begroting en jaarstukken

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten geeft in de artikelen 16 tot en met 21 aan wat er in de paragrafen lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid ten minste moet staan. In de financiële verordening kan de raad bepalen dat hij ook over aanvullende zaken in de paragrafen wil worden geïnformeerd. Alleen voor echte aanvullingen zijn afzonderlijke artikelen opgenomen. Voor de rest is het BBV kaderstellend voor de paragrafen. Dat is geregeld in artikel 15.

Artikel 16. Onderhoud kapitaalgoederen

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 12 welke informatie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen in elk geval moet bevatten. Er is opgenomen dat de raad in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen ook wordt geïnformeerd over de voortgang van het geplande onderhoud en de omvang van het achterstallig onderhoud. De navolgende leden bevatten de bepaling dat het college tenminste eens in een nader bepaald aantal jaar de raad onderhoudsplannen aanbiedt over het onderhoud van de wegen, het water- en rioleringsplan, onderhoud gebouwen en beheerplannen van de openbare verlichting en het openbaar groen. Hiermee kan de raad de kaders voor het toekomstig onderhoudsniveau vaststellen.

Artikel 17. Grondbeleid

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 16 welke informatie de paragraaf grondbeleid in elk geval moet bevatten. Er is opgenomen dat de raad in de paragraaf grondbeleid ook wordt geïnformeerd over het verloop van de grondvoorraad en de te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten.

Het tweede lid bepaalt dat het college eens in een nader bepaald aantal jaar aan de raad een nota grondbeleid aanbiedt. Met de nota kan de raad de kaders voor het toekomstig grondbeleid vaststellen. In de Nota Grondbeleid zijn doelen geformuleerd, de organisatie en wijze van sturing, de vormen van grondbeleid en bijbehorende instrumentarium en de financiële- economische uitgangspunten. De doelen hebben bijvoorbeeld betrekking op woningbouwdoelstellingen maar ook op financiële doelstellingen zoals de ontwikkeling van het vermogen van het grondbedrijf. De organisatie en wijze van sturing heeft betrekking op de rolverdeling, verantwoording en op te leveren producten per fase. Mogelijke vormen van grondbeleid zijn actief Grondbeleid of faciliterend Grondbeleid en publiek-private samenwerking. Financieel-economische uitgangspunten hebben bijvoorbeeld betrekking op de gewenste ontwikkeling van het vermogen van het grondbedrijf, eventuele jaarlijkse bijdragen aan de algemene dienst en parameters zoals rente, inflatie en opbrengstenstijging. Ook de wijze van omgaan met risico's wordt in de Nota Grondbeleid op hoofdlijnen

vastgesteld.

Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 18. Administratie

Onder artikel 18 zijn algemene bepalingen opgenomen voor de inrichting van de gemeentelijke administratie. Op hoofdlijnen wordt opgedragen welke gegevens systematisch moeten worden vastgelegd en aan welke eisen deze gegevens en de vastlegging er van moeten voldoen.

Artikel 19. Financiële organisatie

Artikel 19 geeft de uitgangspunten voor de financiële organisatie en draagt het college op hiervoor zorg te dragen. Het college is op grond van artikel 160 Gemeentewet bevoegd regels te stellen over de ambtelijke organisatie. Deze bevoegdheid betreft ook het stellen van regels voor de financiële organisatie, blijkt uit het advies van de Raad van State en het Nader rapport uit 2003 over de wijziging van artikel 212 Gemeentewet. Dit artikel geeft een opsomming op welke terreinen van de financiële organisatie het college beleid en interne regels moet stellen. Om hier invulling aan te geven ligt het voor de hand dat het college een organisatiebesluit en een financieringsstatuut vaststelt en dat het college de volmachten en mandaten alsook de kostenverdeelsleutels voor de kostentoerekening vastlegt.

Bij het beleid en interne regels voor de inkoop en aanbesteding kan gedacht worden aan een inkoopreglement en ook aan gemeentelijke inkoopvoorwaarden.

Bij het beleid en interne regels voor steunverlening en subsidieverstrekking gaat het om procedures die naleving van de Europese staatssteunregels en regels voor diensten van algemeen economisch belang, de Algemene wet bestuursrecht en de gemeentelijke subsidieverordening waarborgen.

In geval van misbruik en oneigenlijk gebruik gaat het om bijvoorbeeld het treffen van voldoende verificatiemaatregelen vooraf van de antecedenten van een aanvrager van een gemeentelijke subsidie, zodat subsidies wel daadwerkelijk worden verstrekt aan rechthebbenden.

De uitgangspunten voor de financiële organisatie zijn nodig om voor het financieel beheer en beleid aan de eisen voor rechtmatigheid, controle en verantwoording te voldoen. Ze creëren de randvoorwaarden waarop de interne controle en de accountantscontrole kan steunen bij het onderzoek naar de rechtmatigheid van de beheershandelingen en getrouwheid van de jaarrekening.

Artikel 20. Interne controle

De accountant toetst jaarlijks of de gemeenterekening een getrouw beeld geeft van de gemeentelijke financiën en of de (financiële) beheershandelingen die eraan ten grondslag liggen rechtmatig zijn verlopen.

Artikel 22 draagt het college op maatregelen te treffen opdat gedurende het jaar of vooraf aan de accountantscontrole de gemeente zelf nagaat of de cijfers in de administraties een getrouw beeld geven en of de financiële beheershandelingen die aan de baten, de lasten en de balansmutaties ten grondslag liggen rechtmatig (zijn) verlopen. Het tweede lid bepaalt dat jaarlijks wordt gecontroleerd of de administratie van waardepapieren e.d. overeenkomen met hetgeen de gemeente daadwerkelijk bezit. Het lid gebiedt daarbij dat eens in een nader aantal te bepalen jaar wordt gecontroleerd of de administratie van registergoederen en bedrijfsmiddelen overeenkomt met het daadwerkelijke bezit. Advies is om deze laatste controle eens in de vier of vijf jaar uit te voeren.

Artikel 21. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

Bij het inwerking treden van de nieuwe verordening moet de oude worden ingetrokken. Volgens de Gemeentewet is een begrotingsjaar gelijk aan een kalenderjaar. In begrotingsjaar t worden de jaarstukken uit het begrotingsjaar t-1 vastgesteld, wordt uitvoering gegeven aan de begroting voor het jaar t en wordt tot slot de begroting voor het jaar t+1 vastgesteld. De nieuwe verordening is van toepassing op alle stukken die betrekking hebben op het begrotingsjaar t en later. De oude verordening is ondanks het intrekken nog wel van toepassing op de jaarstukken van het begrotingsjaar t-1 en de begroting jaar t. Hiervoor is in artikel 21 een overgangsbepaling opgenomen.

Artikel 22. Inwerkingtreding en citeertitel

Het verdient de voorkeur de nieuwe verordening in werking te laten treden op een datum voor het vaststellen van de voorjaarsnota en anders voor het vaststellen van de begroting van het jaar t+1.

Anders moet artikel 27 worden uitgebreid met een bepaling die voorziet in terugwerkende kracht, zodat de

bepalingen uit de nieuwe verordening ook gelden voor de begroting voor het jaar t+1.

Vaststelling

Uitgaande stukken van de raad moeten door de burgemeester worden ondertekend (eerste lid artikel 75 Gemeentewet). De griffier moet de uitgaande stukken van de raad medeondertekenen (artikel 107c Gemeentewet).

Binnen twee weken na vaststelling door de raad moet het college de verordening aan gedeputeerde staten zenden (artikel 214 Gemeentewet). Gedeputeerde staten kunnen te allen tijde een onderzoek instellen naar het beheer en de inrichting van de financiële organisatie en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet (artikel 215 Gemeentewet).